



**Complexnummer: 527498**

Smallepad 5  
3811 MG Amersfoort  
Postbus 1600  
3800 BP Amersfoort  
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56  
E info@cultureelerfgoed.nl

#### Complexnaam

Roptastate

#### Aantal complexonderdelen

5

#### Monumentnummers van complexonderdelen

527499, 527500, 527507, 527508, 527509

#### Woonplaats

Wijnaldum

#### Gemeente

Harlingen

#### Provincie

Fryslân

#### Locatie van het hoofdobject

Hoarnestreek 3, 8857 RB te Wijnaldum

#### Complexomschrijving

Omschrijving complex: (Hoarnsestreek 3, Wijnaldum)

COMPLEX HISTORISCHE BUITENPLAATS ROPTASTATE. De historische buitenplaats Roptastate, waarvan de oorsprong als stins vermoedelijk tot de 16de eeuw teruggaat, is gesitueerd op één van de langwerpige agrarische kavels, die het landschapsbeeld ten noordwesten van Wijnaldum bepalen. De buitenplaats wordt aan de smalle NW-zijde door de Hoarnestreek, aan de NO-zijde door de Roptavaart, aan de ZW-zijde door het kadastrale perceel Harlingen F 655 en aan de ZO-zijde door het kadastrale perceel Harlingen F657 begrenst. De historische buitenplaats, die als buitenplaats vermoedelijk uit het begin van de 19de eeuw dateert, is zeer besloten van aanleg: het beeld van de aan de smalle NW-grens (Hoarnestreek) gelegen oprit wordt bepaald door de grote en in gele baksteen opgetrokken stal uit 1870, die overkapt wordt door een ruim rieten wolfdak. De stal is met het hoofdhuis verbonden door een smalle hals waardoor het geheel zich voordoet als een Friese kop-hals-rompboerderij. Aanvankelijk nam het boerenbedrijf een belangrijke plaats in. Het classicistische witgepleisterde hoofdhuis werd vermoedelijk omstreeks 1832 gebouwd door Jan Sikkes Ysenbeek, die het jaar ervoor in het huwelijk trad met Geertje Oosterbaan: beiden behoorden zij tot aanzienlijke Harlinger koopmansgeslachten. In dezelfde tijd werd door de bekende architect Lucas Pieters Roodbaard (1782-1851) op de smalle lange kavel achter het huis een naar buiten toe besloten park in landschapsstijl aangelegd, waarvan de door geaccidenteerde heuvelpartijen omgeven lange slingerende waterpartij het hoofdmotief vormt. De aanleg eindigt bij een heuvelpartij met koepel. Het park werd, evenals het huis, vanaf 1986 geheel gerestaureerd en weer voorzien van een beplantingsschema uit de tijd van Roodbaard.

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



Het complex historische buitenplaats Roptastate bestaat uit de volgende samenstellende onderdelen: 1. HOOFDGEBOUW HUIS ROPTASTATE MET AANGEBOUWDE STAL; 2. HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG; 3. PARKBRUG; 4. TUINKOEPEL; 5. DIENSTWONING

De complexonderdelen staan op de bij de bescherming behorende kaart aangegeven.

Waardering Het complex historische buitenplaats Roptastate is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

- vanwege het classicistische hoofdgebouw, dat een goed en gaaf bewaard voorbeeld is van een classicistisch hoofdgebouw van een kleine Friese buitenplaats uit de eerste helft van de 19de eeuw
- als voorbeeld van de combinatie van buitenplaats en boerderij, waarbij het bedrijf aanvankelijk een belangrijke plaats innam
- vanwege de tuinarchitectonische kwaliteiten van het door Roodbaard aangelegde park
- vanwege de hoge ensemblewaarden van de onderdelen



## Monumentnummer\*: 527499

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 mei 2004
Kadaster deel/nr	82680/123

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wijncaldum	Harlingen	Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Harlingen	XX			147

### *Omschrijving\*\**

#### Omschrijving onderdeel 1

HOOFDGEBOUW HUIS ROPTASTATE MET AANGEBOUWDE STAL. Blokvormig witgepleisterd één verdieping hoog hoofdgebouw uit omstreeks 1832 op rechthoekige grondslag onder met pannen gedekt afgeplat schilddak met flauwe dakhelling: op de vier nokeinden een vierkante schoorsteen met bord. De gevel wordt afgesloten door een omgaande geblokte kroonlijst. Bij de restauratie van het huis rond 1986 werd het huidige blokmotief in het pleisterwerk van de gevel aangebracht. De naar het park gerichte entree(ZO-)zijde vertoont centraal de met lijstwerk geflankeerde voordeur met bovenlicht, die wordt afgesloten door een kroonlijst en voorafgegaan door een hardstenen bordes van twee treden. Aan weerszijden twee 9-ruits schuifvenster met persiennes. Op de verdieping vijf op de traveeën gelegen 9-ruits schuifvensters. Aan de rechter zijde op de begane grond een enkel en op de verdieping drie 9-ruits schuifvensters. Aan de linker zijde op de begane grond drie 9-ruits schuifvensters met persiennes en op de verdieping drie 9-ruits schuifvensters. Alle vensters met licht getoogde strek. Een bakstenen hals onder met pannen gedekt zadeldak verbindt het hoofdgebouw met de grote in 1870 (gevelsteen) opgetrokken stal onder grotendeels rieten wolfdak (onderste rand van de schilden en de naar het hoofdhuis gerichte dakschilden met pannen) met ornamentele uilenborden. Aan de voor (hoofdgebouw-)zijde rechts een dubbele staldeur, met links ervan twee samengestelde meerruitsvensters met luiken. In de rechter gevel een viertal getoogde meerruits stalvensters. Aan de achterzijde links een dubbele staldeur en rechts twee maal twee langwerpige getoogde 10-ruitsvensters in een enkel getoogd kozijn. Rechts hiervan een roosvenster en uiterst rechte een getoogde een in een enkel getoogd kozijn gevatte deur met bovenlicht met aan weerszijden smalle 5-ruits zijlichten.

Waardering Het hoofdgebouw Roptastate met aangebouwde stal is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de gaafheid

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



- vanwege de zeldzaamheidswaarde van de combinatie van een hoofdgebouw van een buitenplaats met aangebouwde stal en hals in de vorm van een kop-hals-rompboerderij
- als goed voorbeeld van een in classicistische stijl opgetrokken hoofdgebouw van een buitenplaats uit de eerste helft van de 19de eeuw, dat in combinatie met de parkaanleg in landschapstijl is geconcipeerd
- vanwege de ensemblewaarde

*Hoofdcategorie*

Kastelen, landhuizen en parken

*Subcategorie*

Kasteel, buitenplaats

*Functie*

Landhuis



## Monumentnummer\*: 527500

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 mei 2004
Kadaster deel/nr	82641/67

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wijncaldum	Harlingen	Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Harlingen	XX			147

### Omschrijving\*\*

#### Omschrijving onderdeel 2:

HISTORISCHE TUIN- EN PARKAANLEG. Omstreeks 1832 door de tuinarchitect Lucas Pieters Roodbaard aangelegd park in landschapsstijl, gerealiseerd op een lange smalle kavel aan de ZO-zijde van het toen ter tijd gebouwde hoofdgebouw. Ondanks de ruimtelijke beperkingen van dit terrein buitte Roodbaard de ruimtelijke mogelijkheden geheel uit door de aanleg van een sterk slingerende waterpartij die door een groot deel van de aanleg voert en die, vanwege de coulisseachtige entourage van een sterk welhaast sculpturaal geaccidenteerd terrein met een strak patroon van slingerpaden, het perspectief in het park een sterk suggestieve dieptewerking meegeeft en zo appelleert aan gevoelens van verwondering, verassing en verwachting van de wandelaar. De aanleg is naar buiten toe door genoemde accidentatie en beplantingsschema's afgesloten, hetgeen typerend is voor veel parken van de hand van Roodbaard. Even voor de helft van de waterpartij wordt deze overbrugd door een sierlijke smeedijzeren brug uit de aanlegtijd van het park (complexonderdeel 3). Het park werd vanaf 1986, toen ook het hoofdgebouw werd gerestaureerd, door Noord Peil landschapsarchitecten gerestaureerd.

Waardering De historische tuin- en parkaanleg van Roptastate is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

- vanwege gaaf bewaarde historische en bewust geconcipeerde eenheid tussen hoofdgebouw en historische parkaanleg
- vanwege de hoge tuinarchitectonische kwaliteit van de aanleg van het park
- als representatief voorbeeld van een park van de tuinarchitect Lucas Pieters Roodbaard

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	Historische aanleg

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 527507

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 mei 2004
Kadaster deel/nr	82644/70

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wijnaldum	Harlingen	Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Harlingen	XX			147

### *Omschrijving\*\**

#### Omschrijving onderdeel 3:

BRUG. Sierlijke smeedijzeren hangbrug uit ca. 1832 met houten plankier en eenvoudige balustrade van stijlen en regels waartussen 8 als 'guirlandes' hangende dubbele regels. De brug is als het ware een manifestatie in smeedijzer van de curve als leidend ontwerpprincipe van de aanleg van het park. De brug werd omstreeks 1990 gerestaureerd.

Waardering De brug in het park van Roptastate is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- vanwege de hoge ornamentele waarde
- vanwege de hoge ensemblewaarde
- vanwege de oorspronkelijkheid
- als relatief zeldzaam voorbeeld van een brug uit de eerste helft van de 19de eeuw, die samen met de aanleg van het park is geconcipieerd

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 527508

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 mei 2004
Kadaster deel/nr	82644/63

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wijaldum	Harlingen	Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Harlingen	XX			147

### *Omschrijving\*\**

#### Omschrijving onderdeel 4:

TUINKOEPSEL. Op de heuvel aan het einde van het park in landschapsstijl gelegen ronde houten koepel onder rieten tentdak (waarvan het schild licht bolvormig is) met overstek op achzijdige grondslag met meerruitsvensters in de gevelvakken. De koepel werd omstreeks 1832 samen met het park in landschapsstijl geconcipieerd. De koepel werd omstreeks 1990 gerestaureerd.

Waardering De koepel in het park van Roptastate is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

- vanwege de ornamentele waarde

- vanwege de hoge ensemblewaarde

- als relatief zeldzaam voorbeeld van een tuinkoepel uit de eerste helft van de 19de eeuw, die samen met een park in landschapsstijl is geconcipieerd

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Kastelen, landhuizen en parken	Tuin, park en plantsoen	

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument



## Monumentnummer\*: 527509

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	25 mei 2004
Kadaster deel/nr	82644/87

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Wijnaldum	Harlingen	Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Harlingen	XX			147

### *Omschrijving\*\**

Omschrijving onderdeel 5: DIENSTWONING.

Kleine bakstenen dienstwoning onder met rode pannen gedekt schilddak uit omstreeks 1832. De woning, die terzijde van het hoofdgebouw en aan de Roptavaart is gelegen, vertoont aan de voor (ZO-)zijde twee 9-ruits schuifvensters en aan de naar het erf gerichte zijde drie 6-ruitsvenster in een enkel kozijn.

### Waardering

De DIENSTWONING op de buitenplaats Roptastate is in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang

- vanwege de ouderdom
- als goed voorbeeld van een kleine dienstwoning uit de eerste helft van de 19de eeuw op een kleine Friese buitenplaats
- vanwege de ensemblewaarde

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Woningen en woningbouwcomplexen	Dienstwoning(K)	

\* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

\*\* Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument